

מאיירס-ג'וינט-ברוקדייל
MYERS-JDC-BROOKDALE
مایرس - جوینت - بروکدیل



משרד העבודה הרווחה
והשירותים החברתיים
חוסן חברתי לישראל



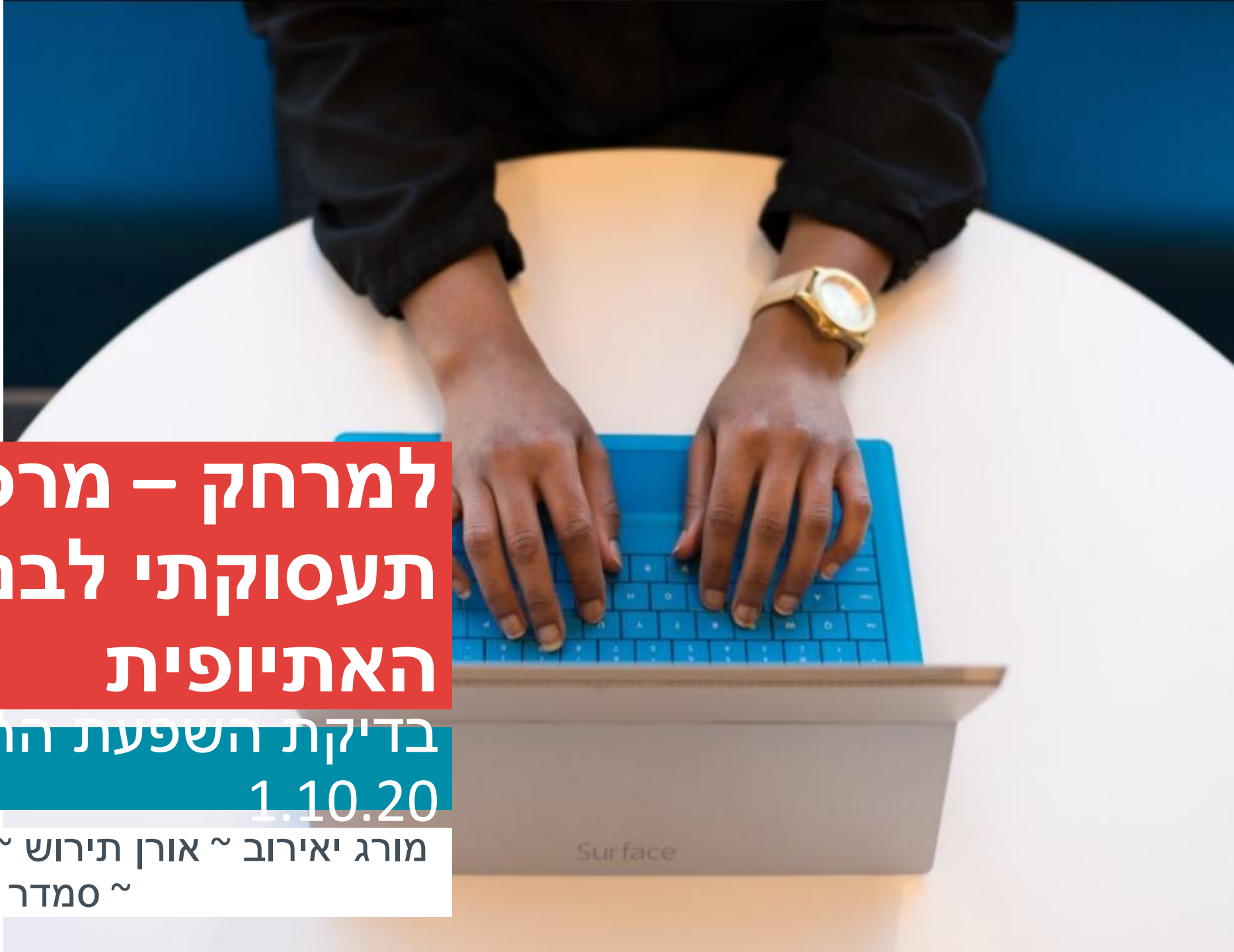
למרחק
קידום תעסוקה איכותית בקרב יוצאי אתיופיה
מיסודם של ממשלת ישראל וגינט ישראל

למרחק – מרכזי הכוון תעסוקתי לבני העדה האתיופית

בדיקת השפעת התוכנית –

1.10.20

מורג יאירוב ~ אורן תירוש ~ אנה שורץ ~ נועם קשת
~ סמדר סומך



תקציר

תיאור קצר של התוכנית
ותמצית ממצאי בדיקת ההשפעה

תוכנית למרחק: קידום תעסוקה איכותית לצעירים יוצאי אתיופיה



פותחה בשותפות של משרד העבודה והרווחה וג'וינט ישראל-תבת, במטרה לסייע לבני העדה האתיופית להתקדם בתעסוקה, להשתלב במשרות מקצועיות ולשפר את שכרם



החלה לפעול במתכונת פיילוט ב-2014 ב-3 מרכזים וכיום היא פועלת ב-12 מרכזים ברחבי הארץ



פונה לצעירים וצעירות בני העדה האתיופית בגילאי 18-45 שמקיימים את אחד מהבאים:

- בעלי השכלה גבוהה או תעודת מקצוע העובדים בעבודה שאינה הולמת את השכלתם
- שאינם עובדים או עובדים בעבודה לא מקצועית ויש להם פוטנציאל קידום
- חיילים משוחררים



התוכנית מציעה ליווי פרטני, לימודים והכשרות בשיתוף עם מעסיקים.





תמצית ממצאי בדיקת ההשפעה על שכר המשתתפים

- לתוכנית יש השפעה של 10% על השכר החודשי עבור משתתפים כשנה וחצי מהשתתפותם בתוכנית
- עיקר השפעת התוכנית היא על גברים (השפעה של 12.5% על השכר החודשי של הגברים) ואינה מובהקת עבור נשים
- השפעת התוכנית יחסית גבוהה מבין תוכניות תעסוקה בארץ ובעולם שנבדקו
- התוכנית מצליחה לצמצם פערים תעסוקתיים אל מול אנשים שאינם בני העדה האתיופית, אך יש צורך בהמשך המאמץ כדי למגר את הפערים
- לגבי משתתפים שלא עבר מספיק זמן מאז סיימו את התוכנית, מועד בדיקת ההשפעה על השכר היא מוקדמת מדי ועדיין לא ניתן להסיק ממנה על השינוי הפוטנציאלי בשכרם
- בדיקת ההשפעה הנוכחית לא מגלמת עדיין במלואה את התרומה הפוטנציאלית של ההכשרות שהתוכנית הקנתה למשתתפיה בשנים האחרונות.

מחקר ההערכה

ממצאי בדיקת ההשפעה של תוכנית
למרחק על שכר המשתתפים

מחקר מלווה תכנית למרחק – 2014 עד 2020



שיטת המחקר





- נתוני הספוט: עבור 2,103 משתתפי התוכנית שהצטרפו בין אוקטובר 2014 ועד דצמבר 2018
- משתני הספוט: תאריך תחילת תוכנית, מרכז בו השתתף
- נתוני ביטוח לאומי: עבור משתתפי התוכנית וקבוצות ההשוואה
- משתני ביטוח לאומי: נתונים דמוגרפיים, נתוני השכלה בסיסיים ונתוני שכר וקצבאות בין השנים 2007-2018

התאמת קבוצת השוואה לקבוצת הטיפול



קבוצת השוואה -

19,330 בני העדה האתיופית

בני 20-55



קבוצת הטיפול -

2,103 משתתפי תוכנית

למרחק

בני 20-55

קבוצת ההשוואה נגישה יותר לשוק העבודה

מאפייני משתתפי המחקר, לפי קבוצת מחקר (ב-%)



קבוצת השוואה בני העדה האתיופית	קבוצת טיפול "למרחק"	N מספר תצפיות
19,330	2,103	גיל ממוצע (בשנים)
32.3	32	נשים
48	49	עלה לארץ
*71	60	אחד ההורים נולד בארץ
*4	13	יש ילדים
*45	42	שנות לימוד השכלה גבוהה (בשנים)
*3.2	2.8	

* הקבוצות שונות באופן מובהק סטטיסטית ($p < 0.05$)



אתגרים הנובעים מאופי הנתונים הזמינים בחדר המחקר של בטל"א

- נתוני השכר המעודכנים בעת עריכת המחקר הם משנת 2018
- נתוני השכר הם נתונים שנתיים



אתגרים הנובעים מאופי הנתונים הזמינים בחדר המחקר של בטל"א

- נתוני השכר המעודכנים בעת עריכת המחקר הם משנת 2018
- נתוני השכר הם נתונים שנתיים

אתגרים הנובעים מנתוני הספוט

- קיים אתגר בהבנת התשומות שכל פרט קיבל



אתגרים הנובעים מאופי הנתונים הזמינים בחדר המחקר של בטל"א

- נתוני השכר המעודכנים בעת עריכת המחקר הם משנת 2018
- נתוני השכר הם נתונים שנתיים

אתגרים הנובעים מנתוני הספוט

- קיים אתגר בהבנת התשומות שכל פרט קיבל

אתגרים הנובעים ממהלך התוכנית

- אוקטובר 2014 עד מרץ 2016 הינה תקופת הקמה ועיצוב התוכנית
- המשתתפים הצטרפו לתוכנית וסיימו את השתתפותם במועדים שונים – משפיע על מועד בחינת השכר
- משתתפי התוכנית הם אנשים שבחרו להשתתף בתוכנית, ובכך הם שונים מקבוצת ההשוואה – עשוי לגרום להטיה בתוצאות האמידה (הטיית הבחירה)

משתתפי התוכנית חולקו לשלוש קבוצות טיפול בהתאם למועדי ההצטרפות לתוכנית



לגבי כל קבוצה נבדקה עמידה בשני קריטריונים לצורך בדיקת ההשפעה



- יש לבחון את שכר המשתתפים לפחות בסיום השתתפותם בתוכנית ורצוי שנה ויותר לאחר תום ההשתתפות
- עד מרץ 2016 התוכנית הייתה בשלב הגיבוש וההקמה



קבוצת טיפול 1 – עבר מספיק זמן כדי לבחון את השינוי בשכר, אך במועד הצטרפותם לתוכנית היא לא הייתה מגובשת מספיק מועדי כניסה לתוכנית – קבוצת טיפול

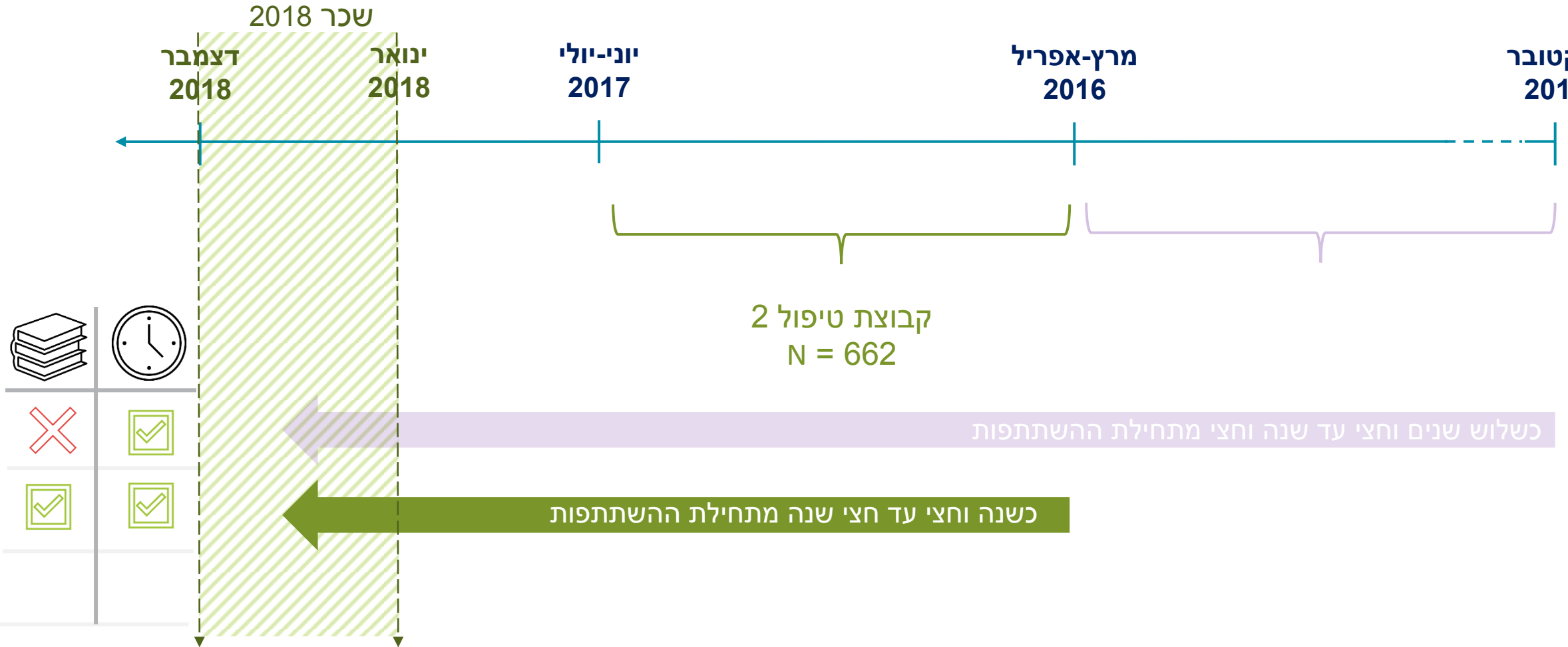


קבוצת טיפול 2 – עבר מספיק זמן כדי לבחון את השינוי בשכר, ובמועד הצטרפותם לתוכנית היא כבר הייתה מגובשת מספיק

מועדי כניסה לתוכנית ומדידת תוצאות – קבוצת טיפול



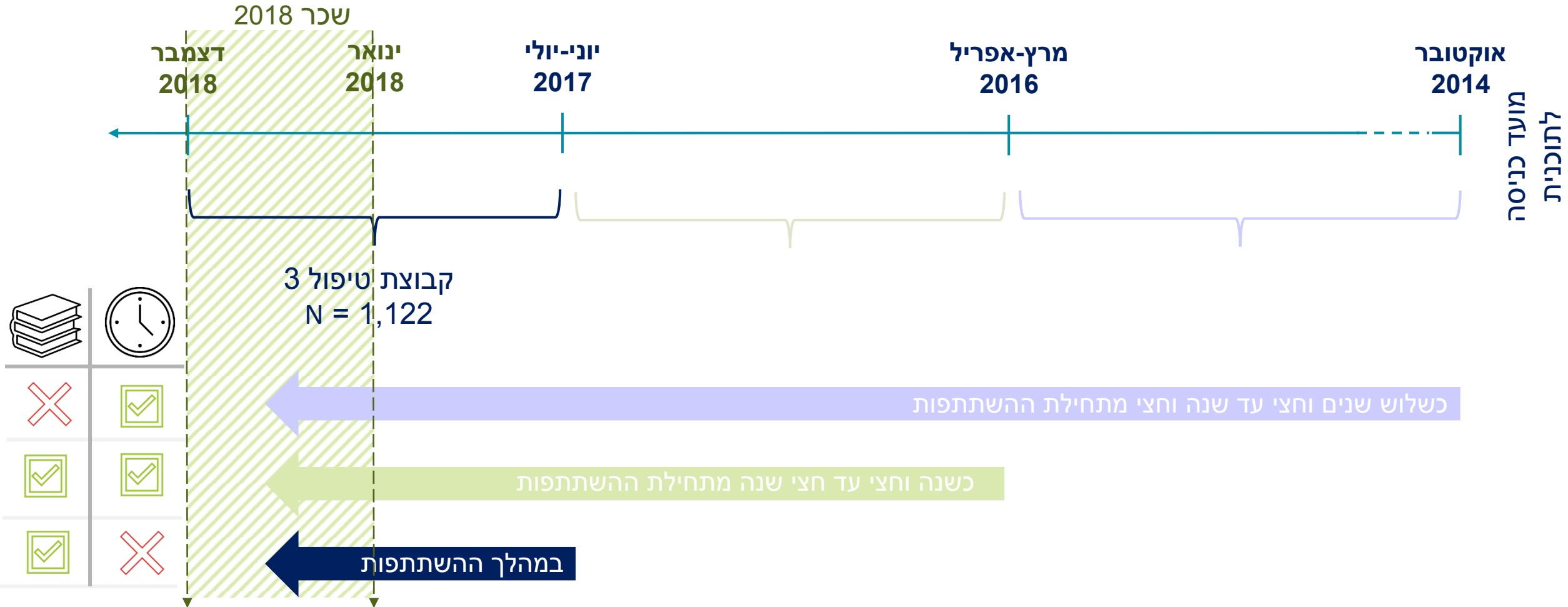
מועד כניסה לתוכנית



קבוצת טיפול 3 – לא עבר מספיק זמן כדי לבחון את השינוי בשכר, אך במועד הצטרפותם לתוכנית היא כבר הייתה מגובשת מספיק



מועדי כניסה לתוכנית ומדידת תוצאות – קבוצת טיפול

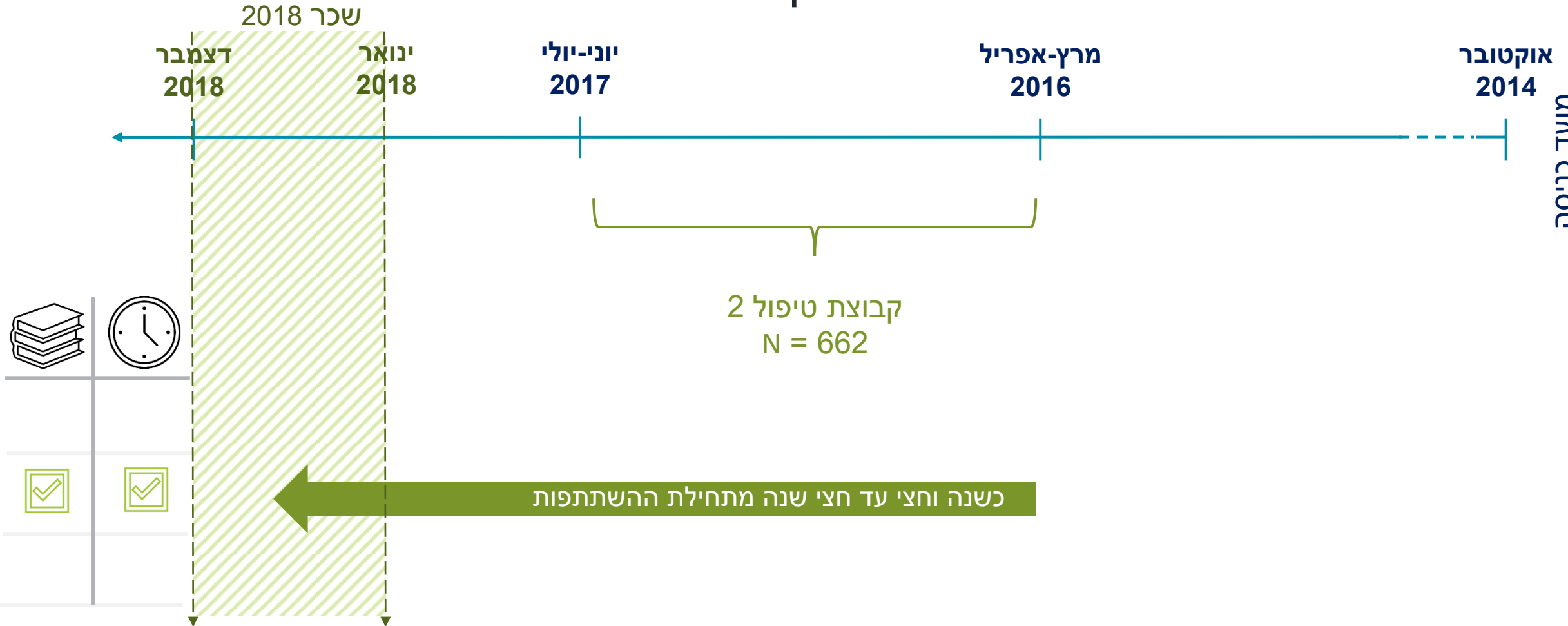


קבוצת טיפול 2 – עומדת בצורה הטובה ביותר בקריטריונים לבדיקת ההשפעה



מועדי כניסה לתוכנית ומדידת תוצאות – קבוצת טיפול

מועד כניסה לתוכנית



שיטת האמידה - Nearest Neighbor Matching



נאמוד את השפעת התוכנית על-ידי השוואת פרטים שהשתתפו בתוכנית למול דומים להם שלא השתתפו בה

"מה היה קורה אילו"...

שיטת האמידה - Nearest Neighbor Matching



המשתנים (התכונות) שנבחרו לצורך מציאת הפרטים ה"תאומים":

- **משתנים סוציו דמוגרפיים** : עולה חדש, אחד ההורים נולד בישראל, גיל, אישה, יש ילדים, מספר שנות לימוד השכלה גבוהה, מגורים במחוז תל אביב, מגורים בעיר שיש בו מרכז תעסוקה
- **היסטוריה תעסוקתית** : האם קיבל אבטלה לפחות שלושה חודשים בשנה טרם כניסת קבוצת הטיפול למרכז, שכר חודשי ממוצע שנה לפני כניסת קבוצת הטיפול למרכז



- שימוש במתודות אמידה נוספות: OLS & Propensity-Score
- אמידת ההשפעה גם באמצע התוכנית

ממצאים



קבוצת טיפול 1 – המשתתפו בזמן שפעילות התוכנית טרם התגבשה

ההפרש בשכר בין קבוצת טיפול לקב' השוואה, ב-2018 (ש"ח לחודש)



	NNM	
בזמן שקבוצה 1 השתתפה בתוכנית היא הייתה עדיין בשלבי גיבוש והתפתחות	390	קבוצת טיפול 1 N=319



קבוצת טיפול 3 – לא עבר מספיק זמן מהצטרפותם לתוכנית לצורך בדיקת השינוי בשכר

ההפרש בשכר בין קבוצת טיפול לקב' ההשוואה, ב-2018 (ש"ח לחודש)

	NNM	
	390	קבוצת טיפול 1 N=319
מועד בדיקת נתוני השכר לקבוצה 3 היא מוקדמת מכדי שניתן יהיה לראות שיפור בשכר. שכן, לא עבר מספיק זמן מרגע שסיימו את השתתפותם ועד לבדיקת השכר	-256	קבוצת טיפול 3 N=1,122



קבוצת טיפול 2 – השפעת התוכנית על השכר החודשי היא 10%

ההפרש בשכר בין קבוצת טיפול לקב' ההשוואה, ב-2018 (ש"ח לחודש)

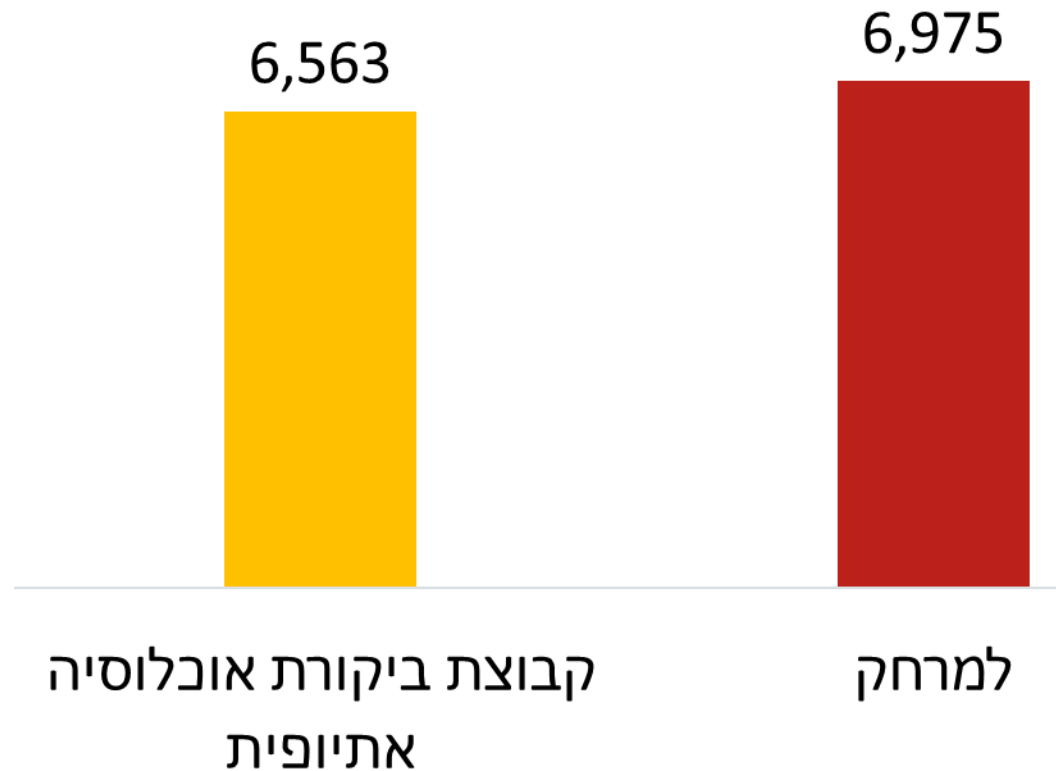
קבוצה 2 עומדת בשני הקריטריונים של היתכנות בדיקת ההשפעה: התוכנית כבר הייתה מגובשת ועבר מספיק זמן מרגע שסיימו את השתתפותם ועד לבדיקת השכר כדי שניתן יהיה לראות שינוי בשכר

NNM	
390	קבוצת טיפול 1 N=319
**644	קבוצת טיפול 2 N=662
10%	השפעת התוכנית באחוזים
	$p < 0.01^{**}$

המחשת ההשפעה של התוכנית על קבוצת טיפול 2: תשואה של 644 ש"ח לחודש (10%)



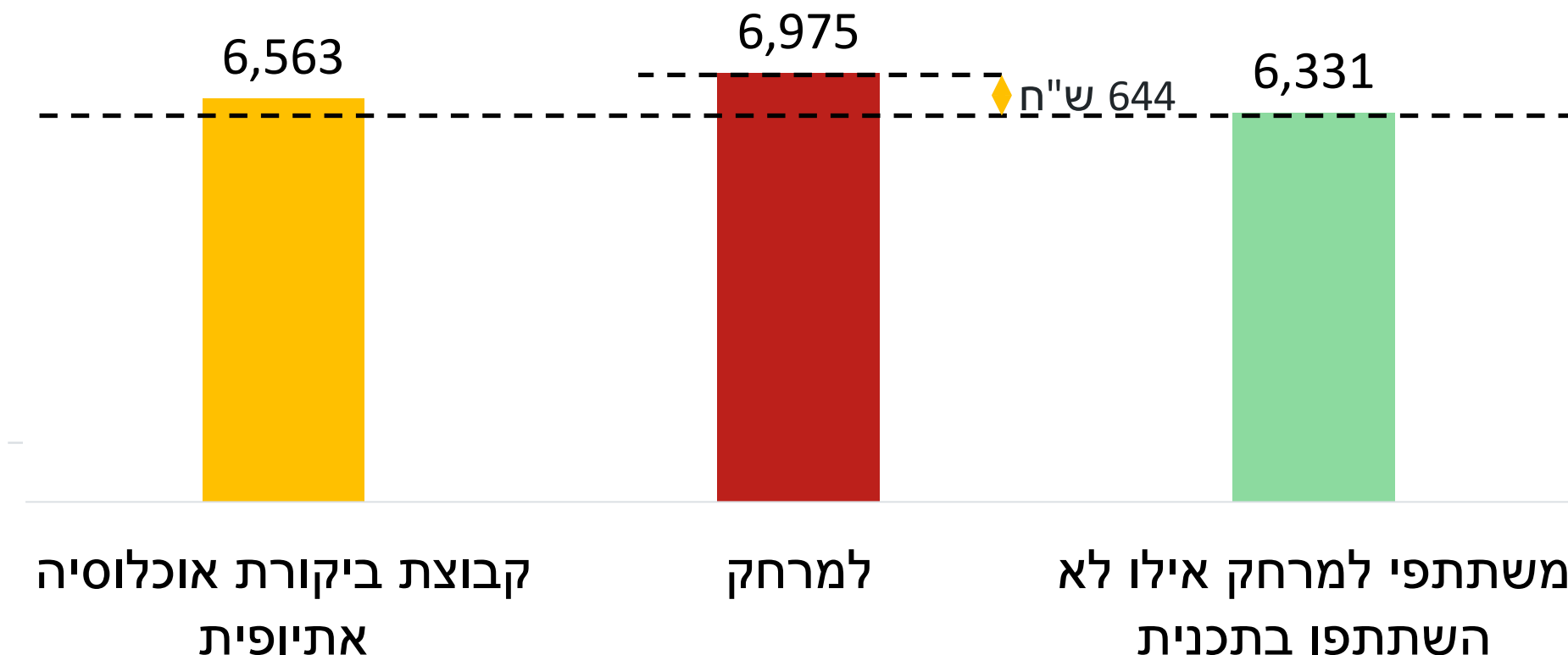
שכר חודשי ממוצע בשנת 2018 (כשנה וחצי לאחר הכניסה לתוכנית) - בש"ח



המחשת ההשפעה של התוכנית על קבוצת טיפול 2: תשואה של 644 ש"ח לחודש (10%)



שכר חודשי ממוצע בשנת 2018 (כשנה וחצי לאחר הכניסה לתוכנית) - בש"ח





בדיקת רגישות התוצאות באמצעות שיטות אמידה נוספות: כיוון ההשפעה נמצא דומה גם בשימוש בשיטות השונות

ההפרש בשכר בין קבוצת טיפול לקב' ההשוואה, ב-2018 (ש"ח לחודש)

OLS	PSM	NNM		
237	454	390		קבוצת טיפול 1 N=319
27	**679	**644	השפעת התוכנית בשי"ח	קבוצת טיפול 2 N=662
	10.7%	10%	השפעת התוכנית באחוזים	
$p < 0.01^{**}$				



השפעת התוכנית יחסית גבוהה
מבין תוכניות שנבדקו בארץ ובעולם
(ר' שקף 37)

השפעת התוכנית היא בעיקר על גברים



התוכנית השפיעה על המשתתפים הגברים בקבוצות טיפול

1 ו-2



ההפרש בשכר בין קבוצת טיפול לקב' ההשוואה, ב-18)

גברים	
**608	קבוצת טיפול 1
8%	
N = 134	
**908	קבוצת טיפול 2
12.5%	
N = 379	

$p < 0.01^{**}$

לא נמצאה השפעה מובהקת להשתתפות הנשים בתוכנית

ממצאים אלו מתיישבים עם השיעור הנמוך של נשים שהשתתפו בהכשרות ודומים לממצאים מתוכניות תעסוקה אחרות



נשים	גברים	
לא נמצאה השפעה	**608 8%	קבוצת טיפול 1
N = 185	N = 134	
לא נמצאה השפעה	**908 12.5%	קבוצת טיפול 2
N = 283	N = 379	

$p < 0.01^{**}$

אמידת ההשפעה של התוכנית אל מול אוכלוסייה כללית





קבוצת ההשוואה

מדגם אקראי המונה

50,000 בני 20-55

שאינם בני העדה

האתיופית*



קבוצת הטיפול

2,103 משתתפי תכנית

"למרחק"

בני 20-55

קשה יותר לצמצם פערים למול האוכלוסייה הכללית

ההפרש בשכר בין בני העדה האתיופית לאוכלוסייה הכללית, ב-2018 (ש"ח לחודש)



NNM

** -448

משתתפי קבוצת טיפול 2 אל מול אוכלוסייה כללית

N = 662

$p < 0.01^{**}$

קשה יותר לצמצם פערים למול האוכלוסייה הכללית

ההפרש בשכר בין בני העדה האתיופית לאוכלוסייה הכללית, ב-2018 (ש"ח לחודש)



NNM

** -448

משתתפי קבוצת טיפול 2 אל מול אוכלוסייה כללית
N = 662

** -643

כלל קבוצות משתתפי למרחק למול אוכלוסייה כללית
N = 2,103

$p < 0.01^{**}$

התוכנית מצמצמת את הפערים הקיימים אל מול אנשים דומים שאינם בני העדה האתיופית



ההפרש בשכר בין בני העדה האתיופית לאוכלוסייה הכללית, ב-2018 (ש"ח
לחודש)

NNM

משתתפי קבוצת טיפול 2 אל מול דומים שאינם יוצאי אתיופיה
** -448
N = 662

כלל קבוצות משתתפי למרחק אל מול דומים שאינם יוצאי אתיופיה
** -643
N = 2,103

כלל בני העדה האתיופית במחקר¹ אל מול דומים שאינם יוצאי אתיופיה
** -726
N = 21,433

$p < 0.01^{**}$



השוואה לתוכניות דומות בארץ ובעולם

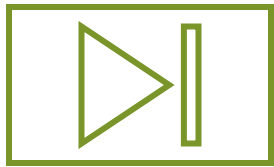
השפעת התוכנית יחסית גבוהה מבין תוכניות תעסוקה בארץ ובעולם שנבדקו

■ השוואה לתוכניות תעסוקה בארץ:

- תוכנית הכוון תעסוקתי והשמה – 9% (נבחן על תעסוקה ולא על שכר, לא נמצא מובהק עבור נשים)
- תוכנית הכשרה מקצועית וחניכות – 16% (רוב מוחלט של המשתתפים היו גברים)

■ השוואה לתוכניות בעולם:

- ממוצע השפעת תוכניות הכוון תעסוקתי עם השמה – בטווח בינוני (עד שנתיים לאחר סיום התוכנית):
3% - 5%
- ממוצע השפעת תוכניות הכשרה מקצועית – בטווח בינוני-ארוך (שנתיים עד שלוש שנים לאחר סיום):
5% - 12%





- לתוכנית יש השפעה של 10% על השכר החודשי עבור משתתפים כשנה וחצי מהשתתפותם בתוכנית (קבוצת טיפול 2)
- בדיקת ההשפעה על שכר משתתפי התוכנית מקבוצה 3 היא מוקדמת מדי ועדיין לא ניתן להסיק ממנה על השינוי הפוטנציאלי בשכרם
- עיקר השפעת התוכנית היא על גברים (השפעה של 12.5% על השכר החודשי של גברים מקבוצה 2) ואינה מובהקת עבור נשים
- התוכנית מצליחה לצמצם פערים תעסוקתיים אל מול אנשים שאינם בני העדה האתיופית, אך לא למגרם
- השפעת התוכנית יחסית גבוהה מבין תוכניות תעסוקה בארץ ובעולם שנבדקו.



- יש צורך במיקוד מאמצים עבור נשים המשתתפות בתוכנית
- מומלץ לבחון את השפעת התוכנית פעם נוספת בעוד כשנה עד שנתיים:
 - כדי לאפשר למשתתפים רבים (מרביתם בקבוצה 3) לסיים את ההשתתפות ולוודא שיעבור מספיק זמן ממועד הסיום ועד בדיקת השכר
 - כדי לגלם את התרומה הפוטנציאלית של ההכשרות שהתוכנית הקנתה למשתתפיה בשנים האחרונות ואשר לא קיבלה ביטוי בבדיקה הנוכחית
- התוכנית אמנם מצמצמת פערים תעסוקתיים אל מול אנשים שאינם בני העדה האתיופית, אך יש צורך בהמשך המאמץ כדי למגר את הפערים.

תודה

